

Høringssvar, havneudvidelsen:

Jo flere høringssvar, jeg læser, og jo mere jeg følger med i dagspressens dækning af havneudvidelsen, jo mere går det op for mig, hvor forskellige logikker, der er på spil.

Fra politisk hold argumenteres med gammelkendt, velafprøvet spin: argumenter om, at vækst og arbejdspladser er et gode for byen, herunder synes trumfen at være, at skibstransport er grønnere end landtransport.

På den anden side står mange almindelige borgeres holdninger, der vidner om et opdateret helhedssyn, hvor naturværdier, dyreliv og menneskers trivsel ønskes fremmet. Ønsket synes også at være, at byrådet holder op med at hælde gammel vin på nye flasker, men i stedet ærligt tør se, at udfordringen jordens befolkning står med, består i den sjette massedød samt en alvorlig biodiversitets- og klimakrise. Altsammen menneskeskabt pga et umådeholdent overforbrug af jordens ressourcer. At menneskers fremtid i uhørt grad vil blive påvirket heraf er veldokumenteret, og det ser ud som om mange borgeres ønske er, at byrådet begynder at agere i forhold til denne virkelighed fremfor at greenwashe havneudvidelsens enorme CO₂-aftryk. Hertil kommer klappning af miljøskadelige tungmetaller i en kolossal mængde dynd, der tilsammen risikerer at ødelægge bugtens havmiljø, men også de naturværdier i de bynære arealer, som byens borgere står til at miste, og som vi er mange, der næres af og stortrives med i hverdagen.

Jeg ønsker yderligere at uddybe følgende problemstillinger:

Hvem er demokratiet til for?

Hvor skal man begynde og hvor skal man ende i en debat, hvor borgmesteren har førsteserven og bakkes op af førende jurister: at det skam ikke er inhabilt at være formand for havnen, når man samtidig er byens borgmester? Hertil kommer det efter min mening demokratisk uredelige i at fremlægge et så indgribende forslag for hele byen og dens omgivelser 3 uger efter afholdelse af kommunalvalget. Mængden af dokumenter, man skal forholde sig til for at være velorienteret, som desuden fremlægges flere forskellige steder, vil for mange borgere være uoverskuelig, og er det også for mig. Når store beslutninger skal tages, har vi demokratisk tradition for at alle skal have mulighed for at kunne deltage. Jeg spørger mig selv, hvorfor politikerne fravalgte at anvende kommunalvalget i november til en diskussion af et så massivt indgribende forslag? Hvorfor er det, der lyttes mere til store erhvervsinteresser end til

borgerne i den fremtid, der banker endog meget hårdt på døren? Og her må vi ikke glemme alle os, der, hvis vi orker, skal leve i byen under en 10 år lang anlægsfase med tung trafik i en i forvejen trafikalt hårdt presset by. Vi er rigtig mange, der skal lægge helbred til øget trafik, støj og møg. I 10 år!

Jeg tillader mig at vende problemstillingen med borgmesterens to kasketter om, for hvem er det egentlig, der skal forsvare almenvællets interesser, hvis ikke netop de(n) øverste valgte repræsentant(er) for vores by, - hvis ikke det netop er borgmesteren og byrådet, der bør være orienterede mod fremtiden og nysgerrige på den store udfordring, menneskeheden står overfor? Og hvorfor spørger man ikke borgerne i tilslutning til et valg, når de store og indlysende naturmæssige kvaliteter, Aarhus kommune har, vil blive påvirket, ja nogle vil mene som konsekvens af dette forslag, helt vil blive ødelagt?

En underlig fisk?

Min indre fisk vender bugen opad, når Aarhus Kommune planlægger at dumpe miljøfarligt affald ved Fløjstrup Strand og ved Hjelm Dyb i en mængde, der i sig selv risikerer at påvirke tilstrømningen af rent vand i bugten negativt. Hertil kommer listen af tungmetaller, der findes i dyndet, og som tænkes flyttet fra havnen og ud i Hjelm Dyb og til farvandet ud for Fløjstrup. Jeg mener at have forstået, at det dynd, der skal klappes bl.a. er forurenet af årtiers malingsrester. Når jeg læser listen af tungmetaller i høringsmaterialet spørger jeg mig selv, om vi befinder os i tresserne eller i 2022, når man i ramme alvor forestiller sig at flytte forurenet havnedynd til rent vand og områder med særligt enestående havmiljø? For mig lyder det mere som om havnedyndet hører hjemme på Kommunekemi! Ekspertes stiller da også indirekte spørgsmålstegn ved kommunens høringsmateriale. Ifølge Mogens Flindt, ph.d. og lektor i havbiologi ved Institut for Biologi på Syddansk Universitet, er klapningen af havbundssedimenter generelt ikke tilstrækkeligt undersøgt i forhold til spredning i havmiljøet, og han anfører, at det netop er strømningsforholdene på klappingsstederne, der udgør en spredningsrisiko (Vid og Sans: "Havnebyggerier og megabyggerier kan skade havmiljøet"). Det forekommer derfor oplagt at spørge, hvorvidt det er tilstrækkeligt undersøgt og dokumenteret af Cowi, hvordan tungmetallerne ved klapning vil sprede sig i havmiljøet ved Hjelm Dyb, hvor strømningsforholdene vel alt andet lige vil fremme spredning af tungmetallerne og øvrige miljøskadelige stoffer til det omgivende havmiljø? Er der mon brug for en second opinion?

Betaler forureneren?

Princippet om, at forureneren betaler, er et af de tilgrundliggende principper for EU's miljøpolitik. I artikel 191, stk. 2, i traktaten af 2007 om

Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF)¹¹ står der, at: *"Unionens politik på miljøområdet (...) bygger på forsigtighedsprincippet og princippet om forebyggende indsats, princippet om indgreb over for miljøskader fortrinsvis ved kilden og princippet om, at forureneren betaler"*. .

Mens Folketinget aktuelt diskuterer, hvilke principper for betaling, der i fremtiden skal gælde for forvoldt miljøskade, planlægger Aarhus Kommune (forureneren) at klappe sit giftige dynd hos Syddjurs Kommune, som vel i denne sammenhæng vil kunne benævnes skadelidte. Jeg spørger mig selv, om der i nær fremtid vil komme miljølovgivning, der umuliggør en sådan adfærd? Eller om sporene fra Lynetteholmen og Transportministeriets afskæring af borgernes klageadgang i forhold til lignende klapping fra Københavns Kommune i Køge Bugt kommer til at danne præcedens? Jeg undrer mig over, i hvor høj grad Socialdemokratiet taler med to tunger i miljøspørgsmål og ville ønske, der var større overensstemmelse mellem det, man siger i skåltalerne om FN's verdensmål for bæredygtighed, og den politik man reelt lægger frem. Og jo: vandmiljøet er et af målene (nr. 14), ligesom ansvarligt forbrug og produktion (mål 12), bæredygtige byer og lokalsamfund (nr. 11) og naturligvis klimaindsatsen (mål nr. 13). Hvad jeg mangler at se er vilje til at realisere målene!

Business as usual?

Som én af havnens store interessenter har A.P Møller under corona indtjent de største overskud i selskabets historie ved at sejle varer rundt i verden. Fra et alternativt synspunkt kan man føje til, at det ikke gør overforbrug af jordens ressourcer mindre kritisabelt, at godset sejles rundt, selvom det i fremtiden skulle lykkes at gøre skibstransport helt fossilfri. Det kan godt være, at havneudvidelsen giver arbejdspladser, men jeg mangler, at man fra politisk hold udfordrer sine egne ideologiske ståsteder og stiller spørgsmål til, hvorvidt outsourcing og hele den varecirkel, den repræsenterer, giver mening i en fremtid, hvor både biodiversitet, klima og ressourcer er under massivt, globalt pres. Efter min mening er arbejdspladser, der skabes under forudsætning af massivt CO₂-aftryk og som skal fungere på baggrund af overforbrug, arbejdspladser, der undergraver menneskehedens fremtid. Derfor mangler jeg, at byrådet aktivt bruger borgerinddragelse i en demokratisk proces, der i stedet åbner for konstruktive diskussioner af, hvordan Aarhus Kommune kan åbne sig for den nye fremtid. At lytte til dem, der allerede har gjort sig erfaringer med bæredygtig og ansvarlig byudvikling, herunder fossilfri og bæredygtige arbejdspladser og produktion., tror jeg vil være indsigtfuldt og givende. Ligesom jeg tror, det vil være gavnligt at åbne sig

for, hvordan arbejdet med byudvikling former sig, når forudsætningen er, at klima og miljø hører sammen, fordi det netop ikke er opgaven at ofre biodiversitet på klimaets alter. Må jeg i den forbindelse tillade mig at foreslå, at man gør sig erfaringer med Doughnut-modellen og tager på studierejser til nogle af de større byer, verden over, der allerede har gjort erfaringer med bæredygtige beslutningsprocesser? Efter sigende skulle Amsterdam være et godt bud!

Naturen og mennesket i centrum:

Jeg er dybt berørt af alle de beretninger, som høringssvarene er udtryk for, herunder fotos af udsigten ved vandet og undervandsfotos fra Hjelm Dyb af forunderlige søstjerner på havets bund, og de mange, mange forsvar for vores fælles natur. Helt enkelt fordi det minder mig om, at andre århusianere bor her af præcis samme grund som jeg: at vi får så meget foræret her, vi er en del af et rigt kulturliv og en mangfoldig by med mange muligheder. Men mange af os, tror jeg, er med årene blevet hængende her efter endt uddannelse på grund af adgangen til skov, strand og vand. Helt unikke værdier, som vores forfædre har taget vare på før os, og som vi nu skal forvalte klogt for fremtidens skyld. Ikke mindst coronaperioden har vist os, hvor meget adgangen til naturen betyder for den enkeltes mentale sundhed. Vi må ikke glemme, at vi selv kommer fra dyreriget, og at erfaringen indtil nu er, at det ikke på nogen måde ser ud til at gavne os som art, at vi fortsætter med at hæve os over vores medskabninger og ødelægge andre arters mulighed for at overleve. Tværtimod.

Det bliver derfor et NEJ til havneudvidelsen herfra!

